

Φύλο και Κοινωνία της Πληροφορίας, Οικονομικός Ταχυδρόμος

ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	Οικονομικός ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
	1 Απριλίου 2004

Μια σειρά από γεγονότα ιστορικής σημασίας, τα οποία συνδέονται με την εκρηκτική ανάπτυξη της τεχνολογίας και τη παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, μεταμορφώνουν με ταχύτητα την καθημερινότητά μας και επαναπροσδιορίζουν τις σχέσεις οικονομίας, κράτους και κοινωνίας. Οι κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές είναι εξίσου δραματικές με τις τεχνολογικές και τις οικονομικές. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές δημιουργούν νέα κανάλια επικοινωνίας και επανακαθορίζουν τις ανθρώπινες σχέσεις. Ωστόσο, η κοινωνική δραστηριότητα συνεχίζει να δομείται γύρω από τις πρωταρχικές, τις βασικές ταυτότητες που καθορίζονται από την εθνικότητα, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις σεξουαλικές προτιμήσεις και το φύλο.

Η Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για τις Γυναίκες, στο Πεκίνο το 1995, χαρακτήρισε τα μέσα ενημέρωσης και τις νέες τεχνολογίες «κρίσιμο τομέα» για την ισότητα των φύλων και την ενίσχυση της θέσης των γυναικών. Τα χρόνια που μεσολάβησαν κατέδειξαν την ανάγκη ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στην εξελισσόμενη Κοινωνία της Πληροφορίας,

ως μέσου εξισορρόπησης των σχέσεων των φύλων και προαγωγής της κοινωνικής ανάπτυξης. Είναι γεγονός, ότι τα οφέλη των νέων τεχνολογιών κατανέμονται κατά άνισο τρόπο, σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο και μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Ωστόσο, η διάκριση με βάση το φύλο είναι μια από τις πιο σημαντικές ασυμμετρίες.

Δυστυχώς, συμβαίνει το παράδοξο να θριαμβεύουν οι γυναίκες σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και να ξεπερνούν τους άνδρες και σε αριθμούς και σε επιδόσεις, αλλά να κινδυνεύουν την ίδια στιγμή να μείνουν στο περιθώριο της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Άραγε, ποιες δυνάμεις δρουν αποθαρρυντικά στη σχέση του γυναικείου φύλου με τη τεχνολογία; Με ποιους τρόπους και ποια μέτρα πολιτικής μπορεί να ανατραπεί η ήδη διαγραφόμενη αρνητική προοπτική των γυναικών στη νέα ψηφιακή οικονομία; «Όπως παλιότερα σχεδιάσαμε και εφαρμόσαμε προγράμματα καταπολέμησης του αναλφαριθμητισμού των γυναικών, σήμερα χρειάζεται να προωθήσουμε προγράμματα κατά του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού», απάντησε στη πρώτη του συνάντηση με τις εργαζόμενες γυναίκες ο **Γιώργος Παπανδρέου**, λάτρης ο ίδιος της νέας τεχνολογίας. Στην ίδια γραμμή κινείται και πρόσφατο ψήφισμα της Επιτροπής Γυναικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εισήγαγε για πρώτη φορά τη διάσταση του φύλου στη συζήτηση για τις ψηφιακές διακρίσεις και τη διαμόρφωση πολιτικής για τη Κοινωνία της Πληροφορίας.

Δυστυχώς στο δημόσιο διάλογο, σχετικά με την ανάπτυξη και τις συνέπειες των νέων τεχνολογιών, το ενδιαφέρον εστιάζεται μόνο στις οικονομικές επιπτώσεις. Η διάσταση του φύλου δεν λαμβάνεται υπόψη, με συνέπεια τα ζητήματα της τεχνολογίας να ερμηνεύονται, λανθασμένα, ως ουδέτερα απέναντι στα φύλα.

Αγνοείται, δηλαδή, το γεγονός ότι η έλλειψη πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες και ο ψηφιακός αναλφαριθμητισμός εξελίσσονται όλο και περισσότερο σε νέες μορφές κοινωνικού αποκλεισμού, από τις οποίες κινδυνεύουν άμεσα οι γυναίκες.

Το Διαδίκτυο εξακολουθεί να κυριαρχείται από τους άνδρες και να απευθύνεται κυρίως σε αυτούς. Τα επιθετικά βίντεο-παιχνίδια για μικρά παιδιά συνεισφέρουν σημαντικά στο να καταστήσουν τις νέες τεχνολογίες ανδρικό πεδίο. Η έκρηξη της πορνογραφίας στο Διαδίκτυο είναι ένας παράγοντας που διαιωνίζει τα στερεότυπα και τη βία εναντίον των γυναικών και επιβεβαιώνει τις ανισότητες και τις διακρίσεις εις βάρος τους.

Οι ανισότητες λόγω φύλου στην αγορά εργασίας προκαλούν ανησυχία σε όλες τις χώρες της Ένωσης, ακόμη και σε κείνες με χαμηλούς δείκτες ανεργίας. Η εργασιακή κουλτούρα των νέων τεχνολογιών με την εμμονή της για «ταχύτερα, καλύτερα, πιο σύγχρονα» αποτελέσματα θέτει σε μειονεκτική θέση τις γυναίκες. Η συνεχής πίεση που πηγάζει από την ανάγκη για διαρκή ενημέρωση, μετεκπαίδευση και απόκτηση επιπρόσθετων προσόντων, με δεδομένη την τεράστια ταχύτητα των αλλαγών στο πεδίο αυτό, δημιουργεί ασφυκτικές καταστάσεις εργασιακού άγχους, που πιέζουν τις σταδιοδρομίες των γυναικών. Η ψηφιακή οικονομία προσφέρει ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις για τις γυναίκες – προκλήσεις που διαφέρουν από τις αντίστοιχες των αντρών και βασίζονται στους διαφορετικούς ρόλους και στη συνεχιζόμενη άνιση και άδικη κατανομή του χρόνου και των υποχρεώσεων της ιδιωτικής σφαίρας μεταξύ των δύο φύλων.

Είναι βέβαιο ότι η σχέση των γυναικών με την Κοινωνία της Πληροφορίας μπορεί να διευκολυνθεί σημαντικά εφόσον και οι άνδρες

αναλάβουν το δικό τους μερίδιο γονικής
άδειας, φροντίδας των παιδιών και οικιακής
εργασίας. Ζωτικής σημασίας είναι επίσης η
μεγαλύτερη μέριμνα για κοινωνικές υποδομές.
Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην
ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, δεν θέτει
μόνο θέμα πρόσβασης, ποσοτικής συμμετοχής
και ίσης εκπροσώπησης των γυναικών, αλλά ένα
βαθύτατο ερώτημα και κριτική αξιολόγηση της
κουλτούρας της Κοινωνίας της Πληροφορίας με
τις αξίες της, τις αναπτυξιακές στρατηγικές της,
τους στόχους της και την εμπλοκή του
ανθρωπίνου δυναμικού. Οι παραδοσιακές
προσεγγίσεις των νέων τεχνολογιών με βάση
τις οικονομικές, τις επαγγελματικές ή απλώς τις
τεχνολογικές παραμέτρους, θα πρέπει να
συμπληρωθούν με αρκετή ευαισθησία απέναντι
στα ζητήματα φύλου, συμμετοχικής
δημοκρατίας και ποιότητας ζωής.

Άννα Καραμάνου-Ευρωβουλευτής ΠΑΣΟΚ

**Πρόεδρος της Επιτροπής Δικαιωμάτων των
Γυναικών**

και Ίσων Ευκαιριών

www.karamanou.gr